

Helse- og omsorgsdepartementet

postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Vår saksbehandler:
Liz Helgesen

Kopi til

Vår dato
05.12.2008

Vår referanse
2005/00071

Deres referanse
200803319/KBD

Europakommisjonens forslag til direktiv om pasientrettigheter ved grensekryssende helsetjenester

Viser til HODs orientering om ovennevnte, brev datert 10.10.2008.

Unio forstår det slik at dette ikke er en formell høringssak, men en orientering med ønske om innspill. I utgangspunktet er ikke Unio på "høringslisten", men velger allikevel å bidra med synspunkter. I framtiden forventer Unio å bli invitert med i departementets høringsprosesser.

Unio viser til tidligere høringsinnspill "Høring – Forslag til endring i folketrygdloven mv. – etablering av en ordning for refusjon av pasienters utgifter til helsehjelp (ikke sykehusbehandling) i andre EØS-land" (01.10.08). Unio etterlyste i denne sammenheng en prinsipiell og helhetlig analyse av offentlig tjenester posisjon i EUs indre markedet, samt helsetjenester i særdeleshet. Dette gjentas.

Unio mener at direktivet åpner for flere spørsmål enn svar og forutsetter at departementet iverksetter en gjennomgående konsekvensutredning for norsk helsevesen.

Med dette innspillet ønsker Unio å komme med korte prinsipielle betraktninger knyttet til direktivet.

Liten betydning på kort sikt

På kort sikt virker direktivet udramatisk og positivt:

- Pasientrettigheter tydeliggjøres og forsterkes.
- Direktivet slår fast det nasjonalt ansvar for helsepolitikken.
- Mobiliteten vil antakelig ikke få et stort volum, da de fleste pasienter ønsker behandling nærmest mulig eget hjem.

Frykter uheldige konsekvenser på lengre sikt

På lengre sikt, ser Unio mulige uheldige konsekvenser av direktivet:

- Ved å sikre refusjon i henhold til hjemlandets kostnad, favoriseres pasienter fra land med høyt helsekostnadsnivå. På denne måten fremmer direktivet **ulikheter mellom land**.
- Ettersom direktivet åpner for direkte "kjøp av tjenester" med refusjon i etterkant, åpnes det indirekte for **ulikheter mellom pasienter**. En slik ordning favoriseres ressurssterke pasienter.
- Økt markedstilpasning i helsesektoren som svekker velferdsperspektiv.
- Forskyving av det nasjonale tjenestetilbudet
  - kan åpne opp for uheldige **tilpasninger i "mottakerland"**, med favorisering av lønnsomme utenlandspasienter, på bekostning av egne mindre lønnsomme nasjonale pasienter.
  - kan skape nasjonale **styrings- og planleggingsproblemer**: Styring av befolkningens helsetilbud krever prioriteringer og valg som gir et bærekraftig tjenestetilbud over tid. Individuelle ønsker og behov, kommer ofte i konflikt med helheten og samfunnets interesse. Unio tror at markedskrefter og individuelle ønsker vil skape et press som vanskeliggjør ivaretagelse av et helhetlig velferdsperspektiv. Unio frykter en bevegelse fra kollektiv velferd til individuell rett. I tillegg er det:
    - Usikkerhet knyttet til ressursbruk knyttet til **rehabiliterings- og oppfølgings oppgaver**, noe som ytterligere vanskeliggjør styring og forvaltning av sektoren.
    - Problematisk med **prissetting og sammenlikning av helsetjenester**. Forskning og utviklingsarbeid er eksempel på viktige forutsetning for sektorens tjenesteproduksjon. Det er uklart hvordan disse og andre grunnleggende oppgaver inkluderes i et prissettings-regime som vil komme i kjølevann av direktivet.

Unio mener at det foreliggende direktivet ikke gir tilfredsstillende svar på ovennevnte. Det er behov for ytterligere presisering knyttet til reelt nasjonalt ansvar for helsepolitikk, samt reelle forbedringer av *alle* pasienters rettigheter og - muligheter.

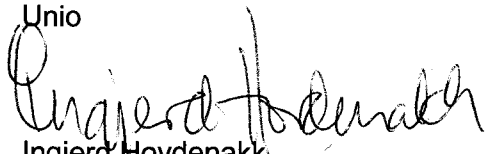
Unio ønsker et rammeverk som gir:

- Godt offentlig helsetilbud for alle, der **solidaritets og likhetsprinsipp** er grunnleggende
- Bedre samarbeid om **kunnskapsutvikling og kompetanseoverføring** innenfor helse
- Bedre **pasientrettigheter**
- **Forhåndsgodkjenning** av trans-nasjonale helsetjenester
- **Bærekraftig helsevesen** som fremmer kompetansemiljøer og reduserer frakt av pasienter, m.m.

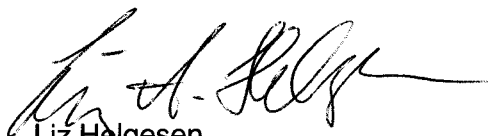
Unio viser ellers til innspill fra Norsk Sykepleierforbund (01.12.08) og den europeisk fagbevegelses (ETUC) innspill til direktivet¹ ettersendes.

Vennlig hilsen

Unio

Ingjerd Hovdenakk
Sekretariatsjef

Liz Helgesen
seniorrådgiver

---

¹ Innspillet ble behandlet på ETUCs styremøte 4/12 og den endelige versjonen av dokumentet er ennå ikke tilgjengelig.